Universitat Autònoma de Barcelona

2021/2022

Gèneres Literaris Antics

Codi: 104198
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503702 Ciències de l'Antiguitat	FB	1	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Marta Oller Guzmán

Correu electrònic: Marta.Oller@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No es requereixen coneixements previs.

Objectius

- Aquesta assignatura forma part de la matèria "Literatura", que té per objectiu fer evident la importància del text literari com a font d'informació imprescindible per al coneixement de la història i la civilització de Grècia i Roma.
- En aquesta assignatura es pretén oferir un panorama de les literatures grega i llatina, partint de la classificació per gèneres de llurs obres i autors.
- Es farà una presentació general i bàsica de les caraterístiques temàtiques i formals dels principals gèneres literaris de l'Antiguitat, oferint també, en la mesura del possible, una visió diacrònica de llur evolució.

Competències

- Expressar-se oralment i per escrit en el llenguatge específic de la història, de larqueologia i de la filologia, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar textos escrits en llatí i en grec per conèixer la història i les civilitzacions clàssiques.
- Interrelacionar coneixements lingüístics, històrics i arqueològics del món antic amb coneixements daltres àmbits de les humanitats, principalment de la literatura, de la filosofia i de lart antics.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els conceptes teòrics fonamentals a la comprensió dels textos narratius, poètics i dramàtics.
2. Aplicar els diferents instruments d'anàlisi literària a diferents tipus d'obres.

3. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
4. Comentar textos pertanyents a diferents gèneres atenent al context històric i sociocultural.
5. Discernir les singularitats de la producció literària grega en comparació amb la llatina, i viceversa.
6. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
7. Exposar les característiques formals i temàtiques de les obres de creació literària de l'antiguitat clàssica.
8. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuals en els textos formals i científics
9. Identificar en textos de la tradició literària europea postclàssica la influència dels gèneres literaris clàssics.
10. Identificar i explicar els fonaments bàsics del procés de comunicació literària en cada gènere.
11. Reconèixer la definició i les característiques dels diversos gèneres literaris a partir dels textos metaliteraris i identificar-ne la realització en obres concretes.

Continguts

Programa

TEMA 1. - Introducció als gèneres literaris del món clàssic grecoromà. - Concepte de literatura a l'Antiguitat clàssica: límits conceptuals, cronològics i geogràfics. - La funció de la literatura en el marc de les societats grega i romana. - Els gèneres literaris a l'Antiguitat clàssica. - Criteris de classificació

TEMA 2. L'èpica

TEMA 3. La historiografia

TEMA 4. La faula, la novel·la i el conte

TEMA 5. L'oratòria i la retòrica

TEMA 6. La tragèdia i la comèdia

TEMA 7. La poesia lírica

TEMA8. La poesia elegíaca i l'epigrama

TEMA 9. La sàtira

TEMA 10: El gènere bucòlic

TEMA 11. L'epistolografia

TEMA 12. Literatura cristiana (producció literària del cristianisme primitiu)

TEMA 13. La literatura didàctica. La literatura científica, tècnica i enciclopèdica

Els estudiants hauran de fer un treball de curs sobre un tema que hagi estat tractat transversalment per autors grecs i llatins. A continuació s'ofereix una llista orientativa de temes que es podrien treballar:

Proposta detemes:

- l'expressió del dubte i el coratge en els herois i heroïnes èpics i tràgics (èpica i tragèdia)
- l'hospitalitat i l'acollida del foraster (èpica i tragèdia)
- el pas del temps inexorable (lírica i elegia)
- el dia i la nit en l'amor (lírica i elegia)
- el simposi i el tema del vi (lírica i elegia, filosofia)
- la gelosia i l'admiració en l'amor (lírica i elegia)
- mares i fills (èpica, epigrama, tragèdia)
- llocs comuns al voltant de la dona (comèdia)

- déus i oracles en el devenir humà (historiografia)
- lladronici, saqueig, robatori i justícia (oratòria i poesia)
- viatges i peripècies d'herois i heroïnes amb final feliç (novel·la, periples meravellosos,…)
- el tema de la mort i del viatge al més enllà (èpica, elegia, epigrama)
- l'amor com a malaltia (lírica)
- la nau de l'estat (lírica, elegia, història, oratòria)

Metodologia

Les activitats a l'aula o dirigides estaran distribuïdes en dues categories:

1. Seguiment de les exposicions de temes i comentaris de textos a l'aula. Aquesta activitat es durà a terme amb el suport d'una antologia de textos literaris grecs i llatins que servirà de punt de partida per a l'exposició i el comentari de les característiques formals i temàtiques de cadascun dels gèneres literaris inclosos en el programa del curs. L'antologia estarà disponible a l'espai Moodle del Campus Virtual a l'inici del curs.
2. Participació a les activitats de seguiment proposades per la professora a l'aula.

A més, cada estudiant haurà de realitzar un treball de curs per al qual haurà de participar en tutories d'orientació que seran considerades activitats supervisades per a la tria del tema (vegeu apartat Continguts) i la selecció de textos que seran objecte d'estudi.

L'assoliment de les competències del curs s'aconseguirà en bona mesura amb el treball autònom de cada estudiant que s'orientarà a:

1. La confecció del treball de curs
2. La lectura de textos complementaris, tant d'autors clàssics com de bibliografia moderna sobre els temes i les obres treballades a classe

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Participació en les activitats proposades a l'aula	2	0,08	1, 2, 4, 6, 7, 8, 10
Seguiment de les exposicions de temes i comentaris de textos a l'aula	42	1,68	1, 4, 5, 6, 9, 11
Tipus: Supervisades			
Tutories d'orientació per a la tria i confecció del treball de curs	2	0,08	3, 5, 6, 8
Tipus: Autònomes			
Confecció d'un treball de curs	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Lectura de textos complementaris (fonts primàries i secundàries) i estudi dels temes	70	2,8	

Avaluació

L'avaluació és un procés continuat, que ha de permetre a l'estudiant conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del curs. A continuació es detallen les activitats avaluatives que es tindran en compte per la qualificació de cada estudiant:

Activitats avaluatives

1. Els estudiants hauran de fer dues proves teoricopràctiques que serviran per a avaluar el grau d'assoliment dels continguts i destreses filològiques treballades a classe. Cadascuna d'elles tindrà un pes del 30% sobre la nota final.
2. A l'inici del curs, els professors indicaran una lectura obligatòria (a determinar), sobre la qual es realitzarà un control de lectura equivalent al 10% de la nota final.
3. Cada estudiant haurà de fer un treball sobre un tema que hagi estat tractat per autors grecs i llatins en algun dels gèneres estudiats. Aquest treball valdrà un 30% de la nota.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Procediment de revisió de les qualificacions

Cada vegada que es faci pública una qualificació, els professors comunicaran als estudiants la data i el lloc de revisió de l'activitat avaluada a l'espai Moodle.

Procés de recuperació

- Per tenir dret a participar en les activitats de recuperació, l'estudiant ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 de la qualificació total (ca. 66,6%).
- Per poder participar en el procés de reavaluació l'estudiant ha d'haver obtingut una qualificació mínimade 3,5 en la mitjana de l'assignatura.
- En el cas de no haver aprovat el conjunt (i si s'arriba al mínim de 3,5 punts), es farà una prova de reavaluació sobre el contingut teòric de l'assignatura. La nota màxima de la reavaluació serà de 5 punts.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Control de lectura	10%	1	0,04	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10
Examen 1	30%	1,5	0,06	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Examen 2	30%	1,5	0,06	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Treball de curs	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

Manuals de literatura grega

ADRADOS, F.R. (1983). *Fiesta, comedia y tragedia*. Madrid 1983.

ALSINA CLOTA, J. (1967). *Literatura griega. Contenido, problemas y métodos*. Barcelona: Ariel.

ARTIGAS, E.; HOMAR, R. (2016). *L'escena antiga*. Martorell: adesiara.

BAKKER, E.J. (ed.) (2010). *A Companion to the Ancient Greek Language*. Chichester, U.K. ; Malden, MA : Wiley-Blackwell.

BUGH, G.R. (2006). *The Cambridge Companion to the Hellenistic World*. Cambridge; New York: Cambridge University Press.

CAMBIANO, G.; CANFORA, L.; LANZA, D. (eds.) (1994). *Lo spazio letterario della Grecia Antica*, I-III. Roma: Sallerno editrice.

CASSIO, A.C. (ed.) (2008). *Storia delle lingue letterarie greche*. Firenze: Le Monier Università.

DELLA CORTE, F. et al. (1972). *Introduzione allo studio della cultura classica*. I: Letteratura. Milano: Marzorati editore.

EASTERLING. P.E.; KNOX, B.M.W. (eds.). *The Cambridge History of Classical Literature*. I: Greek Literature. Cambridge.: Cambridge University Press.

GRETHLEIN, J. (2010). *The Greeks and their Past: Poetry, Oratory and History in the fifth Century BCE*. Cambridge ; New York : Cambridge University Press.

LESKY, A. (1968). *Historia de la literatura griega*. Madrid: Gredos.

LÓPEZ EIRE, A. (1994). *Los orígenes de la oratoria y la historiografía en la Grecia clásica*. Zaragoza : Universidad de Zaragoza.

LÓPEZ FÉREZ, J.A. (ed.) (1988). *Historia de la literatura griega*. Madrid: Cátedra.

MCDONALD, M.; WALTON, J.M. (eds.). *The Cambridge Companion to Greek and Roman Theatre*. Cambridge; New York: Cambridge University Press.

MOLINARI, C. (ed.) (1994). *Il teatro greco nell'età di Pericle*. Bologna: Il mulino.

MOMIGLIANO, A. (1984). *La historiografía griega*. Barcelona : Crítica.

REVERMAN, M. (2014). *The Cambridge Companion to Greek Comedy*. Cambridge; New York: Cambridge University Press.

SAID, S.; TRÉDÉ, M.; LE BOULLUEC, A. (2012). *Histoire de la littérature grecque*. París: PUF.

SUSEMIHL, F. (1965). *Geschichte der Griechischen Literatur in der Alexandrinerzeit*, vol I-II. Hildesheim: Georg Olms.

WHITMARSH, T. (2007). *The Cambridge companion to the Greek and Roman novel*. Cambridge ; New York : Cambridge University Press.

Manuals de literatura llatina

BAYET, J. (1966), *Literatura latina,* Barcelona.

BICKEL, E. (1982), *Historia de la literatura romana,* Madrid.

BIELER, L. (1969), *Historia de la literatura romana,* Madrid.

BIGNONE, E. (1942-1950), *Storia della letteratura latina,* Firenze.

BÜCHNER, K. (1968), *Historia de la literatura latina,* Barcelona.

CAVALLO, G. - FEDELI, P. - GIARDINA, A. (1989-2005), *Lo spazio letterario di Roma antica*. Vols. I-VI, Roma.

CAZZANIGA, I. (1962), *Storia della letteratura latina,* Milano.

CODOÑER, C. (ed.) (1997), *Historia de la literatura latina,* Madrid.

CONTE, G. B. (1987), *Letteratura latina. Manuale storico dalle origini alla fine dell'Impero Romano,* Firenze.

FUHRMANN, M. (ed.) (1985). *Literatura romana.* Madrid.

GENTILI, B. -STUPAZZINI, L. - SIMONETTI, M. (1987), *Storia della letteratura latina.* Roma-Bari.

GÓMEZ PALLARÈS, J. (2003), *Studiosa Roma. Los géneros literarios en la cultura romana,* UAB-Bellaterra (Barcelona).

MARTIN, R. - GAILLARD, J. (1990), *Les genres litteraires à Rome*, Paris.

Von ALBRECHT, M. (1992), *Geschichteder römischen Literatur*. 2vols. München-New York-London-Paris. (trad. esp. D. Estefanía-A. Pociña, Barcelona, vol. I, 1997; vol. II, 1999).

ZEHMACKER, H. - FREDOUILLE, J.C. (1993), *Littérature latine,* Paris (2001[3]).

Programari

No hi ha programari específic requerit.